

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 07 0 K 011607 19 Kž 2
Sarajevo, 28.08.2019. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija Mujanović Ismete kao predsjednice vijeća, Dodik mr Božidarke i Stanković Ćosović Vesne kao članova vijeća, uz sudjelovanje Herić Senke kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog T. I., zbog krivičnog djela Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, odlučujući o žalbama oštećenih Z. D. i B. S. te o žalbi kantonalnog tužitelja iz Mostara, izjavljenim protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 011607 16 K 2 od 04.03.2019. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 28.08.2019. godine u prisustvu federalnog tužitelja Halilović Muniba i braniteljica optuženog T. I., R. E. i B.-H. A., advokata iz S., a u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog Turajlić Ibre donio je

R J E Š E N J E

I Žalbe oštećenih Z. D. i B. S., izjavljene protiv presude Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 011607 16 K 2 od 04.03.2019. godine, odbacuju se kao nedopuštene.

II Žalba kantonalnog tužitelja iz Mostara se uvažava, pa se presuda Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 011607 16 K 2 od 04.03.2019. godine ukida i određuje održavanje pretresa pred ovim sudom.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Mostaru broj 07 0 K 011607 16 K 2 od 04.03.2019. godine, optuženi T. I. (u daljem tekstu: optuženi) oslobođen je od optužbe da je učinio krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. preuzetog Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ). Istom presudom, na osnovu člana 203. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH) odlučeno je da troškovi krivičnog postupka te nužni izdaci optuženog i nagrada branitelja padaju na teret budžetskih sredstava, dok su na osnovu člana 212. stav 4. ZKP FBiH oštećene Z. D. i B. S. sa imovinskoopravnim zahtjevom upućene na parnicu.

Protiv te presude žalbu je izjavio kantonalni tužitelj iz Mostara (u daljem tekstu: tužitelj) zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, s prijedlogom da se njegova žalba uvaži i pobijana presuda preinači tako da se optuženi oglasi krivim za krivično djelo za koje je optužen i da mu se izrekne

krivičnopravna sankcija u skladu sa zakonom, ili da se pobijana presuda ukine i odredi održavanje pretresa pred ovim sudom.

Oštećene Z. D. i B. S. žalbe su izjavile zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i kako navode, pogrešne primjene materijalnog prava, sa prijedlogom da se optuženi oglasi krivim za krivično djelo za koje je optužen i da mu se za to krivično djelo izrekne kazna zatvora.

Braniteljice optuženog, advokati R. E. i B.-H. A., podnijele su odgovor na žalbu kantonalnog tužitelja iz Mostara u kojem je predloženo da se njegova žalba odbije kao neosnovana, a također su podnijele i odgovor na žalbe oštećenih Z. D. i B. S., sa prijedlogom da se te žalbe odbace kao nedopuštene.

Federalni tužitelj je podneskom broj T07 0 KTRZZ 0010081 19 4 od 13.05.2019. godine predložio da se uvaži žalba kantonalnog tužitelja u Mostaru i odredi održavanje pretresa pred ovim sudom, a da se žalbe oštećenih Z. D. i B. S., odbace kao nedopuštene.

Na sjednici vijeća ovog suda, koja je održana u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog T. I., a na osnovu člana 319. stav 3. ZKP FBiH, federalni tužitelj je ostao kod žalbe kantonalnog tužitelja iz Mostara (u daljem tekstu: tužitelj), kao i kod svih navoda i prijedloga iz naprijed pomenutog podneska, dok su braniteljice optuženog ostale kod svih navoda i prijedloga iz odgovora na žalbe tužitelja i oštećenih.

Ovaj sud je prije svega utvrdio da žalbe oštećenih Z. D. i B. S. nisu dopuštene.

Naime, žalbama oštećenih Z. D. i B. S. prvostepena presuda se osporava zbog pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja i, kako navode, pogrešne primjene materijalnog prava, pri čemu u sadržini žalbi ukazuju na dokaze koje je, po ocjeni žaliteljica, prvostepeni sud trebao cijiniti na drugačiji način i potom oglasiti krivim optuženog za krivično djelo za koje ga tereti optužnica.

Međutim, prema odredbi člana 308. stav. 4. ZKP FBiH, oštećeni mogu pobijati presudu samo zbog odluke suda o troškovima krivičnog postupka i odluke o imovinskopravnom zahtjevu, pa kako iz sadržaja žalbi oštećenih Z. D. i B. S. proizlazi da se tim žalbama prvostepena presuda pobija zbog pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i „pogrešne primjene materijalnog prava“, iz kojih žalbenih osnova oštećeni ne mogu pobijati prvostepenu presudu, to je ovaj sud takve žalbe odbacio kao nedopuštene, na osnovu člana 327. ZKP FBiH.

Nakon što je ovaj sud ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda tužitelja, kao i po službenoj dužnosti u smislu člana 321. ZKP FBiH, odlučio je kao u izreci iz slijedećih razloga:

Osporavajući prvostepenu presudu zbog bitnih povreda odredaba krivičnog postupka, tužitelj najprije ukazuje da je prvostepeni sud povrijedio odredbe čl. 296. stav 2. ZKP FBiH time što je propustio da dokaze ocijeni pojedinačno i u njihovoj vezi, odnosno, da određeno i potpuno iznese koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane, ali je u pretežnom dijelu žalba koncipirana tako da se u vezi sa navedenim

povredama u suštini ukazuje na pogrešno i nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, o čemu se ovaj sud ne može izjašnjavati u okviru navedenog žalbenog osnova.

Međutim, osnovano se žalbom tužitelja ukazuje da pobijana presuda nema razloga o odlučnim činjenicama u dijelu u kojem je prvostepeni sud propustio da u smislu člana 305. stav 7. ZKP FBiH, iznese ocjenu vjerodostojnosti proturječnih dokaza - iskaza svjedoka M. Z. koji su dati u istrazi i na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, u odnosu na iskaz tog svjedoka dat na ponovljenom glavnom pretresu pred tim sudom.

Naime, iz pobijane presude, te iz stanja spisa proizilazi da je svjedok M. Z. na zapisnik o glavnom pretresu od 11.03.2015. godine izjavio da se na području zv. K. kuće (na kojem se inkriminirani događaj desio), nalazila grupa od desetak ljudi među kojima je bio i optuženi, a izjavio je i to da je optuženi prije akcije zadužio puškomitraljez, što je njenu (svjedoku) bilo čudno, jer je optuženi nižeg rasta a puškomitraljez je težak. Također je naveo da je čuo pucanje puškomitraljeza, ali nije vidio od koga je stradao neprijateljski vojnik čije tijelo je vidio u dvorištu K. kuća, pa nakon što mu je predložen iskaz iz istrage u dijelu u kojem je naveo da taj vojnik nije mogao stradati od metka D. A., a da je mogao stradati od optuženog, svjedok je pojasnio da je taj dio iskaza (iz istrage) njegova pretpostavka, jer nije vidio ništa, ali je čuo pucanje puškomitraljeza, pa je stoga moguće da je pucao optuženi ali i neko drugi – on to nije mogao vidjeti. Međutim, na ponovljenom glavnom pretresu (dana 28.01.2019. godine), nakon što je ovaj sud prvostepenu presudu ukinuo i predmet vratio prvostepenom sudu na ponovno suđenje, svjedok M. je izjavio da u vrijeme kritičnog događaja nije poznao optuženog, niti u vrijeme kada su prije akcije zaduživali oružje, već ga je upoznao poslije akcije i misli da je tada optuženi imao puškomitraljez, te da nije siguran da li je u vrijeme inkriminiranog događaja optuženi bio u njegovoj grupi, a nakon što je od strane tužitelja upitan zbog čega različito svjedoči u odnosu na ranije iskaze u kojima je naveo da je s njim u borbi u P., na putu prema K. kućama između ostalih bio i optuženi, rekao je da se ne može sjetiti da je to izjavio jer je to doznao iz priča svojih suboraca nakon akcije. Na upit braniteljice optuženog u vezi iskaza koji je dao u istrazi je naveo da je pretpostavka ispitivača u SIPI bila da je optuženi ubio nekog zarobljenog srpskog vojnika pa je i njegov iskaz govorio o tome. Iz navedenog slijedi da je iskaz svjedoka M. Z. dat na ponovljenom glavnom pretresu pred prvostepenim sudom suprotan njegovim ranije datim iskazima u pogledu bitnih činjenica. Međutim, prvostepeni sud je u pobijanoj presudi zaključio da je „iskaz ovog svjedoka pun kontradiktornosti“ (bez preciziranja za koji od navedenih iskaza se daje takva ocjena), s tim da su navedeni i određeni razlozi iz kojih bi se moglo naslutiti da je prihvaćen iskaz svjedoka dat na ponovljenom glavnom pretresu, ali u pobijanoj presudi nije dana ocjena vjerodostojnosti proturječnih iskaza ovog svjedoka u smislu člana 305. stav 7. ZKP FBiH. Imajući u vidu da se radi o odlučnim činjenicama, prvostepeni sud je bio dužan da se u pobijanoj presudi određeno izjasni koji od navedenih iskaza ovog svjedoka prihvata i zašto, odnosno, koji ne prihvata i iz kojih razloga, što je u prvostepenoj presudi izostalo, pa onda ona ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama čime je, i po ocjeni ovog suda, učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 1. tačka k) ZKP FBiH, na koju se žalbom tužitelja osnovano ukazuje.

Dalje se žalbom tužitelja ukazuje da je prvostepeni sud učinio i bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH u vezi sa članom 16. istog zakona, kada je zaključio da se bez izvođenja dokaza u vidu dokumenata, te nalaza i mišljenja

vještaka u odnosu na činjenice – koje povrede i na kojem dijelu skeleta oštećenog su evidentirane, od kojeg su oružja mogle nastati i da li su one mogle biti uzrokom smrti oštećenog, ne može prihvatiti tvrdnja iz optužnice da je oštećeni pucanjem iz mitraljeza zadobio povrede leđa i glave i da su one uzrokovale njegovu smrt.

I ovaj žalbeni prigovor je osnovan.

Prema odredbi člana 16. ZKP FBiH, pravo suda, tužitelja i drugih organa koji učestvuju u krivičnom postupku da ocjenjuju postojanje ili nepostojanje činjenica, nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima. Radi se dakle o slobodnoj ocjeni dokaza kao jednom od osnovnih principa krivičnog postupka prema kojem vrijednost dokaza nije unaprijed određena, ni u kvalitativnom, ni u kvantitativnom smislu. U konkretnom slučaju, prvostepeni sud je utvrđivanje bitne činjenice (da li je oštećeni pogođen u leđa ili glavu mitraljezom i da li je od tih povreda preminuo), uvjetovao prethodnim postojanjem relevantne dokumentacije, odnosno nalaza i mišljenja vještaka, iako su na te okolnosti izvedeni i drugi dokazi, pa je na taj način, i po ocjeni ovog suda, povrijedio princip slobodne ocjene dokaza. Kako se radi o bitnoj činjenici čije utvrđivanje je prvostepeni sud ograničio na naprijed opisani način, a što je suprotno odredbi člana 16. ZKP FBiH i moglo je biti od utjecaja na zakonito i pravilno donošenje presude, onda je njome učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH na koju se žalbom tužitelja osnovano ukazuje.

S obzirom da su pobijanom presudom učinjene navedene bitne povrede odredaba krivičnog postupka, valjalo je žalbu tužitelja uvažiti, pobijanu presudu u smislu člana 330. stav 1. tačka a) ZKP FBiH ukinuti i, na osnovu člana 325. stav 2. ZKP FBiH, odrediti održavanje pretresa pred ovim sudom, zbog čega se ovaj sud nije mogao upustiti u ispitivanje opravdanosti ostalih žalbenih prigovora koji se odnose na pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje.

Na pretresu pred ovim sudom, a temeljem odredbe člana 332. stav 2. ZKP FBiH, prihvatit će se dokazi izvedeni pred prvostepenim sudom, a po ukazanoj potrebi izvesti novi ili ponoviti dokazi koji su već izvedeni u toku prvostepenog postupka.

Zapisničar
Herić Senka,s.r.

Predsjednica vijeća
Mujanović Ismeta,s.r.